

یک البرز پژوه در گفت‌وگو با «ایران» از ویژگی‌های کهن‌ترین روستای ایران در محوطه باستانی «ازبکی» می‌گوید

اسرار روستای ۹ هزار ساله در همسایگی پایتخت

ایبعاد یک کیلومتر در یک کیلومتر در نظر گرفت.

طبق کاوش‌های صورت گرفته، محوطه ازبکی دربرگیرنده ۶ هزار سال بقایای فرهنگی پیش از تاریخ و اوایل دوران تاریخی ایران از نیمه اول هزاره هفتم تا نیمه نخست هزاره اول پیش از میلاد مسیح یعنی دوران مادهاست. این محوطه دارای ده تپه است که شش تپه از آن را گروهی از باستان شناسان به سرپرستی دکتر «یوسف مجیدزاده» کاوش کرده‌اند. یکی از تپه‌های باستانی دهگانه محوطه ازبکی، «یان تپه» است که ارتفاع کمی دارد و بقایای معماری خشتی متعلق به هزاره‌های هفتم و ششم پیش از میلاد مسیح در آن کشف و شناسایی شده است. نکته جالب اینجاست که دکتر مجیدزاده با توجه به آثار ۹ هزار ساله موجود در یان تپه، آن را بقایای «کهن‌ترین روستای ایران» دانسته است.

■ **ویژگی‌های خاص زندگی اولین یا قدیمی‌ترین روستاییان ایران با توجه به مستندات به دست آمده چیست؟**
ویژگی‌های شگفت یان تپه می‌تواند نقش مهمی در بازسازی و روایت گوشه‌هایی از تاریخ دیرپا و زیبای گذشته ایران داشته باشد.

شواهد نشان می‌دهد که ۱۵ تا ۲۰ خانوار در این روستا ساکن بوده‌اند. کهن‌ترین خشت‌های به دست آمده از محوطه ازبکی از یان تپه کشف شده و بقایای پنج دوره معماری خشتی متعلق به دو دوره فرهنگی در هزاره‌های هفتم و ششم پیش از میلاد نیز در آنجا شناسایی شده است. نکته مهم این است که خشت‌های هر ۵ دوره دست‌ساز بوده و در زمره قدیمی‌ترین خشت‌های به دست آمده در جهان است. این در حالی است که کهن‌ترین خشت‌های شناخته شده در فلات مرکزی ایران تا پیش از حفاریات محوطه ازبکی تنها از تپه سیلک در نزدیکی کاشان و تپه زاغه در دشت قزوین به دست آمده بود.

خشت‌های ۹ هزارساله یان تپه بیشتر پوک هستند و چون با دست شکل گرفته‌اند اندازه‌ها و ابعاد مختلفی دارند. همچنین آثار معماری این تپه نشان‌دهنده دوره آغاز خشت‌سازی در ایران است، چرا که هنوز ساکنان آن با تکنیک

◀ **شیمیا جهانیش** خبرنگار

کشف بقایای معماری عظیم و گورستان‌های تاریخی ۹ هزار ساله در جیران تپه، محوطه «ازبکی» استان البرز را به‌عنوان «کهن‌ترین روستای ایران» و نادرترین محوطه تاریخی شناخته شده عصر آهن شناسانده است. سالانه جهانگردان بسیاری برای بازدید از این محوطه تاریخی به استان البرز سفر می‌کنند اما به گفته بسیاری از کارشناسان آن‌طور که باید توجهی به این میراث تاریخی نمی‌شود و خطر فراموشی این محوطه ۹ هزار ساله را تهدید می‌کند. دوستداران این میراث کهن از نود موزه باستان شناسی در استان البرز گلایه دارند و معتقدند توجه به این محوطه می‌تواند گردشگری استان را متحول کند.

از مهم‌ترین نکات درباره اهمیت جیران تپه می‌توان به نمایش بخشی از خشت‌های گلی این محوطه در همایش بین‌المللی گفت‌وگوی تمدن‌ها در شهر نیویورک اشاره کرد. رئیس جمهوری وقت در آن همایش جهانی، خشتی ۹ هزارساله را به‌عنوان سند قدمت فرهنگ و مدنیت ایران به دبیرکل سازمان ملل متحد هدیه کرد. این خشت هم اکنون به‌عنوان نماد دیرینگی مدنیت و فرهنگ ایران در موزه سازمان ملل متحد نگهداری می‌شود.

برای شناخت بیشتر این محوطه تاریخی گفت‌وگویی با «حسین عسکری» نویسنده و البرزپژوه انجام داده‌ایم که در ادامه آن را می‌خوانید.

■ **اگر بپذیریم که خاستگاه اولین روستای ایران در جیران تپه و محوطه باستانی ازبکی بوده، می‌توان گفت که اولین تجربه مدنی ایرانی در استان البرز بوده است؟ چه شواهدی قدمت منطقه را اثبات می‌کند؟**

محوطه باستانی ازبکی از محوطه‌های باستانی شناخته شده در عرصه ملی و جهانی است. این محوطه نفیس در کنار روستایی به همین نام در شهرستان نظرآباد از توابع استان البرز قرار دارد. براساس نظر باستان شناسان می‌توان برای این محوطه، وسعتی به

فقط ۳۵ درصد شالیزارهای گیلان بیمه هستند

۵۰۰ میلیارد تومان خسارت به شالیزارهایی که تبدیل به باتلاق شدند

◀ **زهره افشار** خبرنگار

در فاصله سه ساعت، به طور متوسط ۲۰۰ میلیارد باران در شالیزارهایی بارید که آماده درو بودند. اتفاقی نادر که در ۵۰ سال اخیر بارش این حجم باران درفصل برداشت محصول بی‌سابقه بوده است. هرچند بارش‌های سیل آسای دو هفته پیش گیلان موجب خسارت ۵۰۰ میلیارد تومانی به بخش شالیکاری استان شده است اما مسئولان استانی می‌گویند سیلاب تأثیری بر میزان تولید برنج نداشته و جای نگرانی برای کاهش تولید برنج گیلان وجود ندارد.

«امیر مرادی» مدیرکل مدیریت بحران استان گیلان به «ایران» گفت: بارش‌های سیل آسا که در دو مرحله، استان را درنوردید در ۵۰ سال گذشته در فصل گرما و برداشت برنج استان سابقه نداشته است. به گفته وی، حجم بارش‌ها در آملش ۴۰۰ میلیمتر، رودسر ۲۰۰ میلیمتر و در

بقیه نقاط استان بالای ۱۰۰ میلیمتر بوده است. وی افزود: مشکل اینجا بوده که به فرض در املش در یک بازه زمانی ۳ ساعته به یکباره ۲۰۰ میلیمتر بارش باران آمده بود. این حجم سیلاب درست در زمانی وارد شالیزارها شده که می‌باید عملیات برداشت برنج انجام می‌شد و متأسفانه برخی شالیزارها به شکل باتلاق درآمده بود. این وضعیت موجب شده بود که به گفته مسئولان جهاد کشاورزی گیلان، شالیکاران برای عملیات برداشت مجبور شوند کارگرانی با دستمزد روزی ۴۰۰ هزار تومان بگیرند که این مسأله آنها را بشدت متضرر کرد و از سوی دیگر آب فراوانی هم وارد شالیزارها شده است. مدیر کل مدیریت بحران گیلان خاطرنشان کرد: قبل از بررسی‌های کارشناسی، دغدغه وزیر جهاد کشاورزی، وزیرکشور و مسئولان کشوری کاهش تولید برنج گیلان به دلیل بروز این سیلاب‌ها بود که خوشبختانه در جلساتی که با نماینده

وزیران جهاد کشاورزی و کشور در استان برگزار شد با مستندات و گزارش‌های میدانی که از سوی جهاد کشاورزی استان ارائه شد مشخص شد که خوشبختانه تولید برنج گیلان به لحاظ کمی کاهش نخواهد داشت و این خبر خوشی است. اما به هر جهت سیلاب خسارت ۵۰۰ میلیارد

تومانی به شالیکاران زده و این در حالی است که از ۲۳۸ هزار هکتار اراضی شالیکاری گیلان تنها ۳۵ درصد اراضی تحت پوشش بیمه کشاورزی هستند. جدا از آن دسته از شالیکارانی که بیمه هستند، مسئولان استانی برای جبران خسارت دیگر کشاورزان پیشنهادهایی را به دولت

داده‌اند. استمهال وام‌های کشاورزی، بخشودگی دیرکرد وام‌های قبلی واز همه مهم تر پرداخت ۲۰۰ میلیارد تومان کمک بلاعوض به شالیکاران استان از جمله این پیشنهادها است که از سوی استانداری در حال پیگیری است. مدیر کل مدیریت واپیز مجدداً تخریب کامل شوند

داده‌اند. استمهال وام‌های کشاورزی، بخشودگی دیرکرد وام‌های قبلی واز همه مهم تر پرداخت ۲۰۰ میلیارد تومان کمک بلاعوض به شالیکاران استان از جمله این پیشنهادها است که از سوی استانداری در حال پیگیری است. مدیر کل مدیریت واپیز مجدداً تخریب کامل شوند

■ سه‌شنبه ۱۱ شهریور ۱۳۹۹
■ سال بیست و ششم
■ شماره ۷۴۳۲

نظرآباد از نظر گردشگری تاریخی شناخته شده نیست؟

درست است که شهرستان نظرآباد در غرب استان البرز با میزبانی محوطه باستانی ازبکی و دیگر آثار تاریخی و فرهنگی از محوره‌های ارزشمند گردشگری ایران به شمار می‌رود و نزدیکی آن به پایتخت، اهمیت آن را دوچندان کرده است اما متأسفانه تاکنون هیچ طرح جامع گردشگری برای این منطقه تدوین و تصویب نشده است. این در حالی است که در سال‌های اخیر بحث ثبت محوطه ازبکی در فهرست میراث فرهنگی جهانی در سازمان یونسکو مطرح شده است.

■ **تا چه حد اشیاء گنجینه‌های باستانی منطقه مورد تعرض قاچاقچیان قرار گرفته است؟**

خوشبختانه استقرار محوطه باستانی ازبکی در محدوده اراضی محصور کشاورزی برادران خراسانی آن را از گرند سوداگران دور نگه داشته اما هنوز هیچ امکانات زیرساختی برای پذیرش گردشگران در آن ایجاد نشده است. با توجه به استقرار یان تپه در بیرون از حصار اصلی محوطه ازبکی، متأسفانه آسیب‌های جدی طبیعی و غیرطبیعی متوجه این دهکده باستانی شده است.

■ **حفاظت از این مناطق تا چه حد دغدغه مسئولان استان است؟**

به نظر می‌رسد هنوز توجه جدی به محوطه ازبکی و برنامه‌های کوتاه مدت و درازمدت گردشگری، در دستور کار وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار نگرفته است و ما همچنان امیدواریم در این خصوص تصمیمات جدی تری گرفته شود.

■ **با توجه به اهمیت تاریخی این محوطه چه تهدیداتی در برابر این میراث فرهنگی کهن قرار دارد؟**
مهم‌ترین تهدید، فراموشی این محوطه ۹ هزار ساله است. صرف نظر از جنبه‌های هویتی، محوطه ازبکی می‌تواند با تصویب و اجرای یک طرح جامع گردشگری، کلیت توسعه استان البرز هم باشد. هیچ موزه باستان شناسی هم در استان البرز وجود ندارد. به همین دلیل همه آثار نفیس محوطه ازبکی در تهران نگهداری می‌شود.

■ **با توجه به قدمت منطقه، چرا چگونگی بیمه کشاورزی و مقررات دست و پاگیر آن برای شالیکاران داشت. وی گفت: با اینکه در بخش شالیکاری، دولت ۷۰ درصد حق بیمه را پرداخت می‌کند و شالیکار تنها باید ۳۰ درصد آن را بپردازد ولی متأسفانه می‌بینیم استقبالی از سوی شالیکاران برای بیمه محصول کشاورزی نمی‌شود و این به معنای این است که حتماً آشکالی در این بخش وجود دارد. انتظار ما به‌عنوان یک استان تولید کننده برنج رفع مشکلات بیمه شالیکاران است. وی همچنین با اشاره به اینکه در جریان سیل‌های سال های ۹۷ و ۹۸ بیش از ۲۲ پل در نقاط مختلف استان آسیب**

جدی دیدند، افزود: متأسفانه حجم پرداخت‌ها برای بازسازی این پل‌ها به گونه ای است که هم اکنون برخی از پل‌ها هنوز پیشرفت فیزیکی در حد ۲۰ تا ۵۰ درصد دارند و این نگرانی وجود دارد که اگر این پل‌ها به طور کامل بازسازی نشوند در سیل‌های احتمالی پاییز مجدداً تخریب کامل شوند

کعبه ایران

■ سه‌شنبه ۱۱ شهریور ۱۳۹۹
■ سال بیست و ششم
■ شماره ۷۴۳۲

احیای خانه‌های تاریخی قزوین از طریق جلب مشارکت بخش خصوصی

قزوین- خانه‌های تاریخی قزوین از سوی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای احیا و حفاظت به بخش خصوصی واگذار می‌شوند.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان قزوین با اعلام این خبر اظهار داشت: با واگذاری این خانه‌ها به بخش خصوصی با هدف جذب گردشگری، کاربری آنها به پذیرایی و اقامتی تغییر پیدا می‌کند. علیرضا خزانلی در ادامه از واگذاری سه خانه تاریخی حکیم‌افضل، میریان‌زاده و میرمه‌یران به بخش خصوصی خبر داد و گفت: بخش خصوصی برای مرمت، بازسازی و نوسازی این خانه‌های تاریخی سرمایه‌گذاری می‌کند و سازمان میراث فرهنگی نیز به‌عنوان متولی مرمت این بناها بخشی از مصالح تعمیر آنها را تأمین می‌کند. این مسئول گفت: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای احیای خانه‌های تاریخی آماده ارائه کمک‌های فنی و کارشناسی به بخش خصوصی است. ۷۰ خانه تاریخی مربوط به دوره صفویه، قاجاریه و پهلوی اول در شهر قزوین شناسایی شده است.

ثبت رکورد جهانی جابه‌جایی کامیون با دندان توسط خواهر و برادر خوزستانی

اهواز- دو ورزشکار خوزستانی که خواهر و برادر هستند، موفق به ثبت رکورد جهانی جابه‌جایی کامیون با دندان در اهواز شدند.

به گزارش ایرنا، پوریا سرلک و فائزه سرلک که پیش از این چندین رکورد کشوری جابه‌جایی کامیون و خودرو با دندان را ثبت کرده بودند، روز دوشنبه رکورد جهانی جابه‌جایی کامیون با دندان را به نام خود ثبت کردند.

در این رکوردگیری پوریا سه کامیون را با مجموع وزن ۲۹ تن به مسافت ۳۳ متر در مدت زمان

یک دقیقه و ۴۸ ثانیه با دندان جابه‌جا کرد. همچنین سرلک موفق شد یک کامیون هشت تنی را به مسافت ۵۰ متر در مدت سه دقیقه و ۱۴ ثانیه جابه‌جا کند. این رکوردگیری ۱۰ شهریور در پیست اتومبیلرانی موتورسواری غدیر اهواز با حضور تعدادی از تماشاگران و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی انجام شد.

۹۰ درصد اتباع خارجی خراسان شمالی مادران ایرانی دارند

بجنورد- مدیرکل دفتر امور امنیتی، انتظامی و اتباع خارجی استانداری خراسان شمالی گفت: ۹۰ درصد اتباع خارجی استان از کشور افغانستان هستند که مادر آنها ایرانی است.

به گزارش ایرنا حاجت‌الله خنازاده اظهار داشت: خراسان شمالی از جمله استان‌هایی است که در آن سکونت اتباع بیگانه که به‌صورت غیرقانونی وارد کشور شده‌اند ممنوع است. وی افزود: با وجود این، قانون برای اتباعی که مادران آنها ایرانی و در استان‌های مرزی سکونت دارند استثنای قائل شده است و به همین دلیل این افراد می‌توانند برگه هویتی، کارت ملی و شناسنامه دریافت کنند. وی با بیان این که حاصل ازدواج اتباع بیگانه در این استان ۳۵۰ فرزند است اظهار داشت: سال قبل در این مورد قانونی وضع و امسال نیز شیوه‌نامه اجرای آن ابلاغ شد و به همین دلیل این افراد می‌توانند با تشکیل پرونده برای دریافت برگه هویتی خود اقدام کنند.

شناسایی ۱۵۰ اثر باستانی در دشت مرو دشت فارس- سرپرست گروه بررسی و تهیه نقشه باستانشناسی دشت مرو دشت گفت: در فصل سوم بررسی و شناسایی دشت مرو دشت، تاکنون ۱۵۰ اثر باستانی شناسایی شده است.

وحید بارانی در جمع خبرنگاران با یادآوری اینکه فصل سوم بررسی و شناسایی دشت مرو دشت با هدف تهیه نقشه باستان شناسی این محدوده که شامل حریم درجه ۳مجموعه جهانی تخت جمشید و شهرستان مرو دشت است اجرایی شده، گفت: آثار شناسایی شده مربوط به دوره‌های پارینه سنگی تا اسلامی است. به گزارش پایگاه میراث جهانی تخت جمشید، این باستانشناس گفت: با توجه به فصول گذشته از این اقدامات باستانشناسی، ۴۰۲ محوطه در دشت میان کوهی این حوزه در حریم یک و دو مجموعه جهانی تخت جمشید بررسی و گزارش هر کدام جداگانه ارائه شده است.

مورخ و پژوهشگر تاریخ دشتستان درگذشت

بوشهر- زنده یاد «محمد جواد فخرایی» پژوهشگر و نویسنده کتاب «دشتستان درگذر تاریخ» برائ اثبلا به کرونا درگذشت. رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان دشتستان گفت: خبر درگذشت استاد فخرایی برای تمامی فرهنگ‌دوستان و نویسندگان دشتستان گران است ولی بی‌شک برای آنانی که در مکتبش شاگردی داشتند بسیار سخت و اندوهناک‌تر است. به گزارش ایرنا، عبدالرضا شان پورافزود: استاد فخرایی از مفاخر استان بوشهر و فخر دشتستان بود که حضورش در هر محفلی قوت قلبی برای اهالی فرهنگ و هنر بود. وی اظهار داشت: مرحوم فخرایی معلمی دلسوز، مهربان و عاشق دشتستان و از سال ۱۳۵۲ دبیر تاریخ در این شهرستان بود که پس از آن پژوهشگری در حوزه تاریخ را در پیش گرفت. وی بیان کرد: کتاب دشتستان در گذر تاریخ یکی از یادگاری‌های ارزشمند فخرایی برای زادگاهش محسوب می‌شود.

بهره برداری و کلنگ زنی پروژه های عمرانی در هندبجان

خوزستان - خبرنگار «ایران»- فرماندار هندبجان اعلام کرد: ۵۷۰ میلیارد تومان پروژه‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری در هفته دولت کلنگ زنی و یا به بهره‌برداری رسید.

علی بوبری در گفت‌وگو با خبرنگار «ایران» درهندبجان اظهار داشت: در آخرین روز از هفته دولت با بودجه ای بالغ بر ۵۷۰ میلیارد تومان عملیات اجرایی پروژه‌های سرمایه‌گذاری و زیرساختی که مهم‌ترین آنها را می‌توان پروژه شرکت فولاد خوزستان با اعتبار ۳۰۰ میلیارد تومان و طرح ۱۱۱۱ هکتاری پرورش میگو با اعتبار ۲۲۸ میلیارد تومان و ۳۲ میلیارد تومان پروژه‌های زیرساختی جهت توسعه حوزه شهری نام برد، آغاز شد. بوبری همچنین در ادامه به پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده اشاره کرد و افزود: گازرسانی به روستاهای غوله، بزی، کوت مهنا، افتتاح مرکز جامع سلامت شهر زهره، افتتاح پایش تصویری شهرستان، افتتاح نمایندگی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و تعاونی خدمات صیادی ملوانان با اعتبار ۱۰ میلیارد تومان باحضور غلامرضا شریعتی استاندار خوزستان، معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات ایران، حبیب آقاجری نماینده مردم هندبجان در مجلس شورای اسلامی، مدیرکل تعاون کار و رفاه اجتماعی خوزستان، مدیرعامل بانک توسعه تعاون، مدیرعامل شرکت گاز استان و برخی دیگر از مسئولان استانی و محلی افتتاح و مورد بهره‌برداری قرار گرفتند.

کعبه

خودروها، آمبولانس‌ها و مراجعه کنندگان به بیمارستان مشکل ایجاد کرده است. به گزارش خبرنگار «ایران» تأخیر در اجرای پروژه و تخریب اموال دولتی به معنی عدم توانایی پیمانکار مربوطه با اجرای این پروژه است و انتظار می‌رود همان‌طور که فرماندار به تعلل در اجرای این پروژه توسط پیمانکار بی‌مسئولیت معتقدند با این شرکت برخورد جدی شود و پیمانکار جدید و کاربلد انتخاب نمایند تا در اسرع وقت مشکل رمپ بیمارستان برطرف شود.